

Józsa László:

Dr. Suba Györgyné: Jászok Egyesülete Budapesten 1921 – 1946

Ismét egy értékes könyvritkasággal örvendeztette meg dr. Suba Györgyné Kocsis Julianna a Jászság közeli és távoli múltja iránt érdeklődő olvasókat. A jászok összetartozásának, egymást segítő készségének számos megnyilatkozási formájával találkozhattunk már e kiváló népcsoporttal foglalkozó szakirodalomban, de egyesületi formába rendeződésének kísérleteiről inkább csak kisebb hírlapi tudósítások adtak számot. Most azonban elkészült a Jászapátin, Jászberényben és legutóbb Budapesten bemutatott 260 oldalas, dokumentumokban bővelkedő, 31 személyről szóló részletes életrajzzal és fényképek sokaságával illusztrált kötet, amely tudományos igényvel, a legkisebb részletet is fontosnak tartó szándékkal közvetíti a jászok önszerveződésének ezt a gyönyörűséges példatárát. Szemléletes módon – a még közöttünk élő kortársak megszólaltatásával – vezeti végig az olvasót az egyesület 1921-ben történt megalakulásától az 1946-ban bekövetkezett erőszakos feloszlatásáig. A szerző méltatja azt a szívós és kitartó szervezőmunkát, amit a vezetőség folytatott annak érdekében, hogy a vidékről, főként a Jászság településeiről tanulás és munkavégzés céljából Budapestre került fiatalokat összefogja, megmentse a helyváltoztatással járó elkallódástól, szükség esetén pedig szállást és ellátást biztosítson számukra. Maga az alapítás gondolata is példaértékű. Igaz, hogy a szervezetnek eleinte még alapszabálya sem volt, de már kezdettől fogva kulturális rendezvényeket, úgynevezett „főkötős” jász bálakat és juniálisokat szerveztek a nagyobb jász helységekből.

A „Jászok Egyesülete Budapesten” 1927-től működött hivatalosan az elfogadott alapszabály szerint. Ebből érdemes kiemelni a legfontosabbakat. Az egyesület céljai: A Jászságból Budapestre származott lakosok hazafias, nemzeti, de szociálisan jász szellemben való tömörítése. Az ősi jász hagyományok és szokások tiszteletben tartása. Tudatosítani az együvé tartozás érzését a nagyváros szétforgácsoló erejével szemben. Az ifjúság erkölcsi és anyagi támogatása, társadalmi elhelyezkedésének megkönnyítése. Jász múzeum és könyvtár létrehozása a jász értékek felkutatása és jövőbe való átmentése érdekében.

Az egyesület alapítói és közismert tagjai közül hadd szerepeljen néhány kiemelkedő név: dr. Czettler Jenő, dr. Bathó János, dr. Bathó Károly, Gecse Árpád festőművész, Hild Viktor, dr. Kele József, Pethes Imre színész, dr. Rusvay Kálmán, dr. Rusvay Lajos, Muhoray György, Vágó Pál festőművész. Jóleső érzés volt olvasni, hogy a Szent Imréről elnevezett „Americana” katolikus egyetemi ifjúsági szervezet – amely nemcsak lelki eligazítást, szilárd világnézetet nyújtott a tagjainak, hanem gondoskodott is róluk – naponként 350 egyetemi hallgatónak, köztük 12 jászberényi fiúnak is ingyenes ebédet biztosított. A menza irányítója, sőt inkább fenntartója a szerény és jóságos lelkű dr. Várkonyi Fidél ciszterci szerzetes tanár, a későbbi szentgotthárdi perjel volt, aki az egyházüldözés legszomorúbb időszakában, 1950 nyarán 36 rendtársával együtt Kunszentmártonban töltötte az internálás keserves hónapjait.

Az üldözés áldozata lett a Jászok Egyesülete is, 1946-ban miniszteri rendelettel tiltották be működését. Budapesti tagjai ennek ellenére sem feledkeztek meg szülőföldjükről és jász mivoltukról. Mindenkor keresték a kapcsolattartás lehetőségeit egymással és az otthon élőkkel. Az egyesület dr. Dobos László fáradozásának és áldozatos munkájának eredményeként 1991. március 19-én alakult újjá Budapesten. 1998 óta közhasznú országos szervezetként működik. Dr. Suba Györgyné legújabb nagyszerű könyve ékes bizonyítéka annak, hogy a Jászok Egyesületének mai vezetői és tagjai méltó módon, teljes sikerrel folytatják azt a fontos tevékenységet, amelyet elődeik a két világháború között negyedszázadon át végeztek.